

Nya bestämmelser för de döva motorförarna i antågande?

Det var med blandade känslor som beslutet, att förse de dövas motorfordon med en skylt, mottogs. Skylten är ett runt märke med tre svarta prickar på gul botten och under denna på en rektangel finns texten: NEDSATT HÖRSEL.

Att det inte skulle bli någon tillfredsställande lösning visste vi från början och det har också besannats. Myndigheterna avsåg väl, att skylten skulle vara ett skydd — i stället har det i praktiken ställt till livsfarliga trafiksituationer varvid inte bara de döva förarnas utan i än högre grad medtrafikanternas liv satts på spel. Detta framgår klart i nedanstående punkter:

1. Skylten väcker i första hand nyfikenhet — därför att den har en så påfallande likhet med de blindas märke och därför att fördomarna mot de döva ännu är så djupt rotade i breda folklager. Denna nyfikenhet gör att bakomvarande kör så nära att farliga tillbud uppstår vid häftiga inbromsningar.
2. Skylten framkallar sådana reflexioner att uppmärksamheten på annan trafik helt eller delvis avtrubbas. Erfarenheten har visat, att vid omkörning av en bil, som har skylten påmonterad, dras uppmärksamheten så gott som alltid på föraren i den omkörda bilen med påföljd att den omkörande bilen inte uppmärksammar mötande fordon förrän i sista stund. Genom att de döva förarna blivit vana och beredda på sådana situationer har de genom snabba manövrer lyckats undvika allvarligare olyckor.
3. Texten "NEDSATT HÖRSEL" inverkar också på ett annat sätt. Vissa förare fattar texten bokstavligt och gör intensiva och ihållande signaler som den döve inte reagerar för. Skylten lämnar fel upplysning därför att en döv person inte har nedsatt hörsel — några som helst ljud kan inte uppfattas. — Den som har nedsatt hörsel skall enligt andra bestämmelser även bära hörapparat och då kan denne helt jämföras med dem som hör normalt — men skylten skall ändå vara på bilen.
4. Den uppmärksamhet den döve föraren väcker genom skylten gör honom bara nervös. Även medtrafikanterna kommer ur balans. Man blir osäker hur en omkörning skall göras och sådana risker tages som aldrig skulle inträffat om skylten inte existerat. Resultatet blir vågade och livsfarliga situationer.
5. Hur lite värde skylten har visas genom att den blir helt osynlig vid smutsigt väglag. Vart femte år skall de döva som fått körkort underkastas undersökning av hörselspecialist. När det gäller de totaldöva är det en löjlig förordning, ty den som är totalt döv kan inte få sin hörsel ytterligare försämrad. Att hörseln skulle komma tillbaka är lika otänkbart. Vanlig läkarundersökning räcker mer än väl. Att besvara specialister är slöseri med tid och pengar.

Trafikbestämmelserna skall vara ett skydd för medborgarna, men på denna punkt har de ansvariga istället lyckats få fram en lika värdelös som farlig anordning. De döva, med sin av lytet förvärvade skarpa iakttagelse- och reaktionsförmåga, har på intet sätt varit farliga i trafiken, varför de tidigare spegelanordningarna varit tillfyllest.

Det finns nu flera hundra döva motorförare i vårt land och många av dem har genomkorsat Europas alla länder. Undertecknad gjorde bl. a. en rundtur genom Europa ner till Jugoslavien och färdades då genom 8 länder utan något som helst missöde. Under de gångna fem åren de döva haft rätt att köra bil är någon olycka som vållats genom dövheten icke känd.

Visst är dövheten ett handikap sett mot de krav de nuvarande trafikbestämmelserna kräver men om blott de ansvariga myndigheterna — i detta fall medicinal- och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen — först tillfrågat de dövas egna organisationer hade en förnuftigare och mera praktisk lösning kunnat ordnats istället för den löjligen skylten, som förutom de faror den ställer till, även ropar ut att man icke är som andra. De döva får lida tillräckligt ändå utan att lytet skall behöva skyltas på detta förnedrande sätt.

För att inte vara en trafikfara eller till åtlöje föredrar många att inte bry sig om att montera på skylten trots att de därigenom överträder bestämmelserna.

Undertecknad har, för att få rätsida på detta bedrövligen problem, kommit med ett förslag, att de dövas bilar, i stället för skylt, förses med en apparat som förvandlar ljud- till ljussignaler. Sådana apparater har redan börjat tillverkas. Vid prov som företagits, har de visat sig mycket effektiva och gör en bilförare oberoende av hörseln. När en bakomvarande ger signal tänds en röd varningslampa på instrumentbrädan så det är bara ett ge svarssignal.

Myndigheterna har kontaktats så det är troligen bara en tidsfråga innan nya bestämmelser införes — den livsfarliga och förnedrande skylten ersättes med en signalindikator. En anordning som troligen blir efterfrågad även av motorförare med fullgod hörsel.

En signalindikator består av:

1. Mikrofon med exponentialformad ljudkanal.
2. Transistorförstärkare med filter och kontrollreläer.
3. Signalgivare med lampa och summer.

Funktionen är följande:

Mikrofonen baktill på bilen tar upp signalen från bakomvarande vagn. Denna går via en ledning till förstärkaren och filtertiltsatsen, vilken silar undan vagnbuller och vinande ljud från däck m. m. Ett fördröjningsrelä kopplar bort ljudet från stenskott och andra korta störande ljud. Den silade signalen påverkar ett tillslagsrelä, som tänder signalgivarens lampa.

Signallampan lyser och summern ljuder tills föraren manuellt släcker den med en brytarknapp, placerad på signalgivaren. Anläggningens strömbrytare och kontrollampa är placerade på signalgivaren. Säkringen (glasrörstyp) är placerad på förstärkarenheten. Signalindikatorn kan kombineras med svarssignal till bakomvarande fordon.

Det är ingen omöjlighet att denna apparat ytterligare skall kunna utvecklas så att ljud framifrån som t. ex. vid järnvägsövergångar även skall kunna inregistreras. Den blir ett effektivt vapen för trafiksäkerheten.

Hugo Edénås.
Ordf. i Sveriges dövas motorförening